

SELETUSKIRI

1.1-6/1316
29.08.2011

põllumajandusministri määruse “Maaparanduse uurimistööle esitatavad nõuded”
eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Põllumajandusministri määruse “Maaparanduse uurimistööle esitatavad nõuded” eelnõu (edaspidi *eelnõu*) on koostatud “Maaparandusseaduse” § 10 lõike 5 alusel.

Põllumajandusministri 30. septembri 2004. a määruse nr 163 “Maaparanduse uurimistööle esitatavad nõuded” praktikas rakendamisel on tekkinud vajadus seda täiendada. Kuna kavandatud muudatused hõlmasid rohkem kui kolmandiku kehtiva määruse mahust, vormistati eelnõu terviktekstina ning seetõttu on seletuskirjas käsitletud põhiliselt kehtiva määruse muudetud osi.

Eelnõu ja seletuskirja koostasid Põllumajandusministeeriumi maaelu arengu osakonna peaspetsialistid Olev Krist (tel 625 6243, e-mail olev.krist@agri.ee) ja Helju Hubel (tel 625 6241, e-mail helju.hubel@agri.ee).

Eelnõu koostamisse olid kaasatud mitmed Põllumajandusameti spetsialistid, Eesti Põllumajandusülikooli emeriitprofessor Koit Alekand (731 3131) ja Projekteerimisbüroo Maa ja Vesi AS juhatuse liige Tõnu Mugra. 2 peatüki muutmisel on tehtud koostööd Projekteerimisbüroo Maa ja Vesi AS juhataja Avo Sulgeri ja spetsialisti Tarmo Viluga ning Maa-ameti topoandmete osakonna juhataja kt. Olev Veskimäega.

Eelnõule on juriidilise ekspertiisi teinud Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialistid Jaana Lepik (tel 625 6202, e-mail jaana.lepik@agri.ee) ja Christel Ilves (tel 625 6261, e-mail christel.ilves@agri.ee) ning keeleliselt on eelnõu toimetanud sama osakonna peaspetsialist Leeni Silk (tel 625 6523, e-mail leeni.silk@agri.ee).

2. Eelnõu sisu

Eelnõu koosneb 6 peatükist, milles on 33 paragrahvi.

Eelnõu § 2 punktis 2, §-des 12–14, §-s 17, § 27 lõikes 5 ja §-s 30 asendatakse kehtivas määruses kasutatav termin “muld” või “mullastik” terminiga “pinnas”, mis on sisult asjakohasem. Muld on maaparandusseadusest tulenevalt huumushorizont, mida käsitletakse ülemise osana pinnasest. Seega tehakse maaparandustöid pinnases ja selle tõttu tuleb maaparanduse uurimistöö käigus uurida enamasti pinnast. Teatud juhtudel kasutatakse terminit “muld”. Näiteks §-s 31 käsitletakse hajureostuse levikut. Hajureostus levib maapinnal vooluveega ning sellisel juhul uuritakse mulla omadusi.

Eelnõu §-s 3 asendatakse kehtivas määruses (§-s 3) nimetatud erinimelised joonised, kaardid ja plaanid üldnimetusega “plaan”. Uurimistöö seletuskirja koosseisu ja plaani on täiendatud riikliku ja kohaliku geodeetilise võrgu punktide andmetega. Eelnõu kohaselt on plaanile vaja kanda ka uurimistöö mõõdistatud maa-ala, situatsioonielemendid ja tehnorajatis, katastriüksuse piir ja tunnus ning kitsendusi põhjustav objekt. Katastriüksuste andmeid saab Maa-ameti poolt hallatavalt maainfo kaardilt või WMS teenuse kaudu. Kitsendusi põhjustavate objektide kohta saab andmeid Maa-ameti poolt hallatavalt kitsenduste kaardilt. Mõlemad kaardid on avalikustatud Maa-ameti veebilehel aadressil <http://www.maaamet.ee>. Kaardiandmed vektorkujul tuleb tellida Maa-ametist.

Eelnõu §-s 4 laiendatakse kehtivas määruses (§-s 4) toodud topogeodeetilise uurimistöö koosseisu praktilisest vajadusest tulenevalt.

Eelnõu §-s 5 täpsustakse ja täiendatakse kehtivas määruses (§-s 5) toodud topogeodeetilise uurimistöö tegemise üldnõudeid. Üldnõuetes on eraldi ära märgitud nõuded hüdrotehniliste ehitistele ja lisatud hüdrotehnilise ehitise mõiste.

Hüdrotehnilise ehitise ja muu maaparandussüsteemi eraldi käsitlemise vajadus tuleneb nende ehitusprojekti koostamiseks vajalike plaanide erinevatest mõõtkavadest. Kui hüdrotehnilise ehitise ehitusprojekti plaani mõõtkava on 1: 500 kuni 1:1000, siis muu maaparandussüsteemi ehitusprojekti plaani mõõtkava on 1: 2000 kuni 1:10 000.

Lõikes 3 toodud põhimõtte, et topogeodeetiline uurimistöö vormistamisel kasutatakse maaparandussüsteemi ehitiste kujutamisel kogumikus "Maaparandusrajatiste tüüpjoonised" esitatud tingmärke ja muude situatsioonelementide kujutamisel majandus- ja kommunikatsiooniministri 27.08.2007 määruse nr 70 "Ehitusgeodeetiliste uurimistööde tegemise kord" (edaspidi *Ehitusgeodeetiliste uurimistööde määrus*) lisades nimetatud leppemärke ja kihijaotust tuleneb vajadusest maaparandussüsteemi rajatise detailsemalt kujutada kui seda võimaldaks Ehitusgeodeetiliste uurimistööde määrus.

Teatud juhtudel võib uurimistöö alusena kasutada Eesti põhikaardi väljavõtet. Kavandatavate rajatiste trassid või rekonstrueeritavad rajatised mõõdistatakse nimetatud väljavõttel kõrguslikult. Teatud rekonstrueerimistöid on võimalik projekteerida siiski ilma kõrgusliku mõõdistamiseta. Näiteks eesvoolus sette mahu määramine või kultuurtehniliste tööde kavandamine.

Kui üldjuhul piisab maaparandussüsteemi rekonstrueerimise ehitusprojekti koostamiseks olemasolevast alusplaanist, siis turbapinnasel paikneva maaparandussüsteemi rekonstrueerimiseks tuleb lõike 5 alusel teha uus mõõdistamine. Silmas on peetud maapinna vajumist, mis kuivendusest ja põllumajanduslikust maakasutusest tingituna on turbapinnase puhul paratamatu.

Lõikes 7 on toodud hoone ja rajatise kõrgusarvu ja veeseisu lugemi määramise täpsus- 1 cm.

Eelnõu §-dega 6–10 täiendatakse kehtivat määrust uute paragrahvidega, kus on toodud nõuded topogeodeetilisele mõõdistamisele, plaanilisele ja kõrguslikule mõõdistamisvõrgule ning täpsusnõuded situatsiooni mõõdistamisele. Määruse täiendamisel nimetatud paragrahvidega on lähtutud Ehitusgeodeetiliste uurimistööde määruses toodud mõõdistamise täpsusnõuetest.

Eelnõu § 6 on tehtud viited Ehitusgeodeetiliste uurimistööde määruse § 6 asjakohastele lõigetele.

Maaparanduse spetsiifikast lähtuvalt on eelnõu §-des 7 kuni 10 nõudeid osaliselt kohandatud. Analoogiliselt Ehitusgeodeetiliste uurimistööde määrusele on täpsusnõuded toodud nii mõõdistamisvõrgule kui ka situatsiooni mõõdistamisele. Eraldi on toodud mõõdistamise täpsusnõuded hüdrotehnilise ehitise ja muu maaparandusrajatise ehitusprojekti koostamiseks. Erinevused mõõdistamise täpsuse osas tulenevad nii erinevast mõõdistamise täpsusvajadusest, kui erinevatest plaanide mõõtkavadest.

Terminit "hüdrotehniline ehitis" kasutatakse sellepärast, et mõiste võib hõlmata ka hoonet, näiteks pumbajaama hoone. Termin "muu maaparandusrajatis" hoonet ei sisalda, seega on otstarbekas kasutada mõistet "rajatis". Lähtutud on ehitamise valdkonnas juurdunud terminite kasutusest, mille alusel ehitis on hoone või rajatis.

Suurimaks erinevuseks Ehitusgeodeetiliste uurimistööde määruse ja eelnõu vahel on asjaolu, et kui MKM määruses on esitatud mõõdistamisvõrgule erinevad täpsusnõuded tiheasustusosalal ja hajaasustusosalal, siis eelnõus tingituna maaparandussüsteemide paiknemisest selliseks lähenemiseks vajadus puudub. Maaparandussüsteemi kuuluvate ehitiste toimimise

spetsiifikast tingituna on vajalik suurem täpsus hüdrotehniliste ehitiste ehitusprojekti koostamiseks vajalikule mõõdistamisvõrgule. Siin on kohandatud Ehitusgeodeetiliste uurimistöde määruhes tiheasustusosalale sätestatud mõõdistamisvõrgu täpsusnõudeid.

Eelnõus ei kajastata enam nõudeid nivelleerimisele, sest tulenevalt Ehitusgeodeetiliste uurimistöde määruhest ja eelnõust peavad mõõdistamise täpsusnõuded kehtima kõikide mõõdistamisel kasutatavate tehnoloogiate ja seadmete korral.

Eelnõu §-s 11 täpsustakse kehtivas määruhes (§-s 6) toodud nõudeid trasseerimisele. Trasseerimisel loobutakse maavaia paigaldamise nõudest, kuna maavaia säilimist ei suudeta ehitamise alustamiseni tagada. Projekteerimistingimustes ette nähtud juhul võib pikette kanda ka ainult plaanile neid rajatise trassile paigaldamata.

Eelnõu § 13 lõikes 1 ja 3, § 14 lõikes 3 ning § 16 lõikes 1 asendatakse kehtivas määruhes toodud termin “mullastikukaart” terminiga “pinnase plaan”. Varem kasutuses olnud mullaga seotud kaardid: mulla kaart, mullastiku kaart jne. sisaldasid andmeid ka pinnase kohta. Eelnõus peeti otstarbekaks anda pinnase andmeid sisaldavale plaanile selle sisule vastav üldtermin “pinnase plaan”.

Maaparandusseadusest tulenevalt on maaparanduse põhiline eesmärk mullaviljakuse suurendamine (§ 2 lõige 1). Maaparandusseadus sätestab mullana selle huumushorisoni. (§ 6 lg 7). Mulla genees toimub siiski ka sügavamal kui on mulla huumushorison.

Eeltoodust lähtuvalt on pinnasel maaparanduse valdkonnas kahesugune tähendus

1.- pinnas kui geotehniline mõiste ehituskonstruksioonide kandjana

2.- pinnas kui mulla omadustega ja geneesiga seotud aines.

Esimesel juhul tehakse ehitusgeoloogilised uuringud. Maaparandusseaduse alusel (§ 4 lg 3) kohaldatakse maaparandussüsteemi kuuluvatele hoonetele ehitusseaduse § 3 lg 1-8 ja 11 sätteid. Seega ehitusgeoloogilised uuringud toimuvad majandus- ja kommunikatsiooniministri 27.08.2007 a määruse nr 71 “Ehitusgeoloogiliste tööde tegemise kord” alusel.

Valdav maaparanduslik tegevus toimub mullaviljakuse suurendamiseks. Selle saavutamiseks tuleb uurida pinnase muid omadusi: lõimis, veeläbilaskvus, liigniiskuse aste, happesus- pH j.m. Selles osas toimub pinnase uurimine mullastiku uurimise põhimõtete alusel.

Eelnõus on kasutatud maaparanduse valdkonnas senist mullastiku uurimise terminoloogiat, mis vastab Maa-ameti poolt koostatud “Vabariigi digitaalse suuremõõtkavalise mullastiku kaardi” seletuskirjas esitatud mõistetele. Samu mõisteid on kasutatud ka mitmetes muudes maaparandust puudutavates põllumajandusministri õigusaktides.

Eelnõu § 13 lõigetega 5–7 täiendatakse kehtiva määruhes § 9 uute lõigetega, milles sätestatakse liivapinnastes lõimisenäitaja d_{90} määramine. Lõimisenäitaja d_{90} näitab pinnaseosakese läbimõõtu, millest 90% uuritava pinnase pinnaseosakesi on väiksema läbimõõduga. Nimetatud lõimisenäitajast lähtuvalt kavandab projekteerija ehitusprojekti koostades konkreetsele pinnasele sobiva drenaaži katematerjali, mis väldib liiva tungimise torustikku.

Eelnõu § 19 lõikes 1, § 26 lõigetes 2–4, § 27 lõikes 3 ja 5 ning §-s 32 asendatakse kehtivas määruhes toodud erinimelised joonised, kaardid, ja plaanid üldnimetusega “plaan”. Kaart koostatakse meetodil, mis arvestab ka maakera kumerust, plaani puhul kumerust ei arvestata. Maaparanduse uurimisel ja projekteerimisel piisab plaanist, samas ei saa välistada kaardi kasutamist. Paragrahvis 5 viidatakse kaardile – Eesti Põhikaardile, mis on konkreetse kaardi nimi. Juhul, kui projekteerimiseks on vaja plaani, millel kajastub ka kõrgusmõõde, kasutatakse terminit “topograafiline plaan”, näiteks paragrahv 5 lõige 1.

Eelnõu § 19 lõikes 2 suurendatakse kehtivas määruses (§ 15 lõikes 3) toodud kultuuritehnilise uurimistöö tegemisel puittaimestikku kirjelduse ulatust kavandatava pinnasevalli aluse maa osas 7 meetrilt 10 meetrile. Muudatus tuleneb praktilisest vajadusest laiendada mõningal määral uuritavat ala eesmärgiga, et hiljem saaks projekteerida pinnasevalli nõuetekohane laialiajamine.

Eelnõu §-ga 21 täiendatakse kehtivat määrust uue paragrahvi, kus sätestatakse kannustiku uurimise nõuded. Kannustiku likvideerimise raskusgrupid määratakse vastavalt likvideeritava võsa tihedusele või puistu tihedusgruupile. Olemasoleva eesvoolu või kraavi rekonstrueerimise korral, kui kände juuritakse ainult veejuhtme sängist, lubatakse kändude juurimise mahtu arvestada ka kaevetööde mahuna. Nimetatud meetod on praktikas kasutusel. Lõigetes 3 ja 4 tuuakse välja metsamaal ja haritaval maal kannustiku uurimise erisused.

Eelnõu § 25 lõike 5 punktides 4 ja 6 asendatakse kehtivas määruses (§ 20 lõike 6 punktides 4 ja 6) toodud termin “kopratamm” mõistega “koprapais” eesmärgiga korrastada terminite kasutamist maaparanduse õigusaktides. Kokku on lepitud, et mõistet “tamm” kasutatakse kaitsetammi tähenduses, milleks maaparanduse valdkonnas on poldrite tammid. Nimetatud rajatised kaitsevad põllumaad kõrge veetaseme eest ja on ehitatud veekogu kaldaga paralleelselt. Termin “pais” tuleneb mõistest paisutama, mis eeldab vee voolamist tõkestavat rajatist. Kuna kopra poolt “ehitatud” rajatised on risti vooluveekoguga ja need paisutavad vett, on õige rääkida koprapaisust.

Lõikega 6 täiendatakse kehtiva määruse § 20 uue lõikega, milles tuuakse andmed mõtteseadme kohta, millega on võimalik ühtsel alusel mõõta veekogus settekihi ülemist tasapinda. Kuna senini puudus nimetatud uurimistöö osas ühtne meetodika, võisid uurijad saada settekihi määramisel oluliselt erinevaid tulemusi.

Eelnõu § 26 lõikes 5 täiendatakse kehtiva määruse § 21 lõike 5 teksti, kus kirjutatakse lahti, mida on vaja truubi puhul uurida.

Eelnõu § 28 lõike 1 punktis 2 asendatakse kehtivas määruses (§ 23 lõike 1 punktis 2) toodud konkreetne setteliik “mineraalsete” üldise mõistega “sete”, sest dreanažitorustik võib ummistuda ka orgaanilise settega.

Lõikega 4 täiendatakse kehtiva määruse § 23 uue lõikega, mis tuleneb praktilisest vajadusest. Ülespaisutatud veekogu on võimatu nõuetekohaselt uurida, mistõttu tuleb paisutust tekitav voolutõke eelnevalt kõrvaldada.

Eelnõu §-s 31 muudetakse kehtiva määruse § 25¹ sõnastust. Loobutakse erosiooniohu uurimise nõuetest. Erosiooniohtlikku maa-ala on võimalik tuvastada Maa-ameti poolt hallatavalt mullakaardilt, mis on avalikustatud Maa-ameti veebilehel aadressil <http://www.maaamet.ee>. Lähtutud on loogikast, et erosiooniohtlik on maa-ala, mille muld on erodeeritud. Muudatusega sätestatakse, et haritaval maal asuv maaparandussüsteemi maa-ala võib olla hajureostuse leviku ohtlik tingitult toitainete väljakandest ja pinnaseerosioonist. Viimane toimub nii maaparandussüsteemi eesvoolude ja kuivenduskraavide sängis kui ka eelpool nimetatud erodeeritud mullaga maa-alal. Eelnõu sõnastuses ei käsitleta enam tingimusi, mille alusel on maaparandussüsteemi maa-alal hajureostuse leviku oht ja erosioonioht vähetõenäoline, sest projekteerimisel sellist infot ei vajata. Maaparandussüsteemi keskkonnakaitserajatiste projekteerimiseks on projekteerijal vaja teada, kus paikneb hajureostuse leviku ohtlik maa-ala.

Selle paragrahvi muudatuste väljatöötamisel arvestati Maaülikooli poolt koostatud uuringu “Meetme 1.8 raames rajatud maaparandussüsteemi keskkonnarajatiste efektiivsuse

selgitamine” tulemusi ja meetme 1.8 Põllu- ja metsamajanduse infrastruktuuri investeringutoetuse praktilisel rakendamisel saadud kogemusi.

3. Eelnõu võrdlev analüüs

Eelnõu sisu vastab “Maaparandusseaduses” sätestatud volitusnormi ulatusele. Eelnõu ei kitsenda ega laienda “Maaparandusseaduse” sätteid.

Terminoloogiliselt on eelnõus järgitud teiste asjakohase valdkonnaga seotud õigusaktide ja maaparanduse praktikas väljakujunenud terminoloogiat. Eelnõus ei ole kasutusele võetud uusi termineid.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole vastuolus Euroopa Liidu õigusega.

5. Määruse mõju

Määruse vastuvõtmine aitab korrastada ja ühtlustada maaparanduse uurimistööle esitatavaid nõudeid. Oluliselt paraneb maaparandussüsteemis sette mahu määramise täpsus ja vastavale liivapinnasele sobiliku kattematerjali projekteerimine, samuti maaparandussüsteemi keskkonnarajatiste kavandamine.

6. Määruse rakendamiseks vajalikud vahendid

Määruse rakendamiseks ei kaasne lisakulutusi riigieelarvest.

7. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

8. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitati ministriumitele kooskõlastamiseks õigusaktide eelnõude elektroonilise kooskõlastamise infosüsteemi EIS kaudu. Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium kooskõlastas eelnõu märkustega, millega on eelnõus osaliselt arvestatud. Märkustega arvestamise ja mittearvestamise tabel on toodud seletuskirja lisan.

Teised ministriumid ei ole Vabariigi Valitsuse 13. jaanuari 2011. a määruse nr 10 “Vabariigi Valitsuse reglement” § 7 lõike 4 kohaselt ettenähtud tähtajaks eelnõude kooskõlastamise infosüsteemi kandnud kirja eelnõu heakskiitmise või eelnõuga põhjendatult nõustumata jätmise kohta ning ei ole taotlenud tähtaja pikendamist ega teatanud sellest ning seetõttu loetakse eelnõu nende poolt kooskõlastatuks.

Ants Noot
Kantsler

Seletuskirja lisa

Eelnõu kohta esitatud märkustega arvestamine ja mittearvestamine

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks õigusaktide eelnõude elektroonilise kooskõlastamise infosüsteemi EIS kaudu.

Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium kooskõlastas eelnõu märkustega, millega on osaliselt arvestatud. Nendega arvestamine kajastub ka eelnõus. Muudatusettepaneku arvestamata jätmise põhjendamine või arvestamine on toodud tabelis:

Muudatusettepanek	Arvestamata jätmise või arvestamine
<p>1. Eelnõu § 3 lõike 1 kohaselt uurimistöö teinud ettevõtja vormistab uurimistöö tulemused seletuskirjana, millele lisatakse <u>kaart või plaan</u> (edaspidi koos plaan), mis esitatakse digitaalsena, kui projekteerimistingimustes ei nähta ette võimalust esitada need paber kandjal.</p> <p>Meie hinnangul on kaart ja plaan siiski kaks erinevat mõistet. Kaart sisaldab maa kumeruse tasapinnastamisest tingitud moonutusi, plaani mõõtkava on aga nii suur, et need moonutused projektsiooni tulemust ei mõjuta. Meie arvates ei ole päris korrektne liigitada neid kaht mõistet ühe nimetaja alla.</p>	<p>Mittearvestatud</p> <p>Lühend “plaan” ei muuda kaardi ja plaani üldtunnustatud definitsiooni. Üldjuhul piisab maaparandussüsteemi projekteerimisel ja ehitamisel paanist. Teatud juhtudel kasutatakse projekteerimisel kaarti, näiteks Eesti põhikaart.</p> <p>Need kaks mõistet koos “kaart või plaan” on edaspidi eelnõus märgitud lühendina “plaan”.</p>
<p>2. Eelnõu § 3 lg 4 punkt 2 uurimistöö käigus mõõdistatud ja <u>sondeeritud</u> teed ning veejuhtmed;</p> <p>Mõiste „sondeeritud“ võib jääda ebaselgeks, kuna määruuses ei ole välja toodud ka mõistete seletuse peatükki, et sisust üheselt aru saada. Antud juhul leiame, et selline peatükk oleks vajalik.</p>	<p>Mittearvestatud</p> <p>Mõistete peatüki koostamist ei pea vajalikuks. Tulenevalt õigustloovate aktide eelnõude normitehnika eeskirja §-st 42 võib määruuse eelnõus kasutada seadusega sätestamata reguleeritava valdkonna termineid, kui see on vajalik seaduse rakendamiseks ning kui see ei ole vastuolus seaduse terminoloogiaga. Samas aga ei võimalda normitehnika eeskiri (eeskirja § 39 koosmõjus §-ga 3) avada mõisteid määruustes, seda enam ei ole lubatav sätestada määruuses mõistete määratlemise peatükki. Ka seaduste eelnõudes määratletakse mõiste eelkõige seaduse eelnõu selles osas, mis käsitleb mõistega seonduvat.</p> <p>Maaparandusseaduse alusel kehtestatud põllumajandusministri määrustes on läbivalt kasutatud ühesuguseid mõisteid, mida ei ole otstarbekas kõigis määruustes uuesti defineerida.</p>
<p>3. Eelnõu § 3 lg 4 punkt 3 uurimistöö käigus mõõdistatud <u>maa-ala ja trassid</u>;</p>	<p>Arvestatud osaliselt</p> <p>Eelnõus asendame mõisted “maa-ala ja trassid” mõistega “situatsioonielemendid ja tehnorajatis”. Majandus- ja</p>

<p>Teeme ettepaneku asendada „maa-ala ja trassid“ mõistega „situatsioon koos tehnovõrkudega“. Trass on mistahes joonrajatise või tema telje kulgemist kirjeldav joon või vöönd. Selguse huvides teeme ettepaneku esitada kogu § 3 lõikes 4 esitatud loetelu mitmuses, kuna kõiki objekte võib ühe töö raames esineda mitu.</p>	<p>kommunikatsiooniministri 27.08.2007. määruse nr 70 “Ehitusgeodeetiliste uurimistööde tegemise kord” (edaspidi <i>Ehitusgeodeetiliste uurimistööde määrus</i>) hõlmab “situatsioon” kõiki ehitisi ja reljeefi elemente.</p> <p>Kuna mõiste “situatsioon” hõlmab kõiki ehitisi, pole eelnõu § 3 lõike 4 punktis 7 “kohtkindel rajatis” vaja sätestada.</p> <p>Kuna kõiki lõike 4 punktides nimetatut (välja arvatud punkti 3 esimene pool) võib konkreetsetes uurimistöös esineda üks, siis on nimetatud sätetes kasutatud ainsust.</p> <p>Tulenevalt õigusaktides kasutatava keele väljakujunenud praktikast kasutatakse õigusaktides mitmuse juhul kui asju või tegevusi on kindlasti rohkem kui üks. Mitmuse kasutamine antud juhul ei ole põhjendatud.</p>
<p>4. Eelnõu § 3 lg 5 Paragrahvi 2 punktides 2 ja 3 nimetatud uurimistöö tegemise korral määratakse erimi pindala 0,1 ha täpsusega. <u>Erim</u> kantakse lõikes 4 nimetatud plaanile.</p> <p>Puudub mõiste „erim“ definitsioon.</p>	<p>Mittearvestatud</p> <p>Vaata põhjendust punktis 2. ja tabelile järgnevat selgitust.</p> <p>Selle mõiste avamine ei ole oluline, kuna sellel on asjatundjatele üldtuntud tähendus.</p>
<p>5. Eelnõu § 4 <u>Topogeodeetiline</u> uurimistöö on maaparandussüsteemi maa-ala ja vajaduse korral sellega piirneva maa-ala mõõdistamine, eesvoolu ja tee trasseerimine ning maaparandussüsteemi koosseisu kuuluva hoone ja rajatise kõrgusarvu ja rajatise veeseisu määramine.</p> <p>Mõiste „topo-geodeetiline“ on enam levinud sidekriipsuga. Õigusselguse huvides teeme ettepaneku lisada antud paragrahvi „[Topogeodeetiline uurimustöö] käesoleva määruse tähenduses”, kuna geodeetiliste tööde määramises on samal mõistel antud eelnõust erinev tähendus.</p> <p>Kuna hooneid ja rajatise võib ühe uurimistöö raames olla mitu, siis teeme ettepaneku kasutada mitmuse vormi „hoonete ja rajatiste“.</p>	<p>Mittearvestatud</p> <p>Keeleliselt ei ole põhjendatud kasutada sidekriipsu sõnas <i>topogeodeetiline</i>. Sidekriipsu kasutatakse liitsõna piiril, kus satuvad kõrvuti kolm või enam ühesugust tähte (nt maa-ala, iga-aastane), sõnaühenditest tuletatud omadussõnadest (nt avalik-õiguslik < avalik õigus); paaris- ja kordussõnade võrdväärsete osade vahel, kus sidekriips asendab puuduvat sidesõna ja (nt muusikalis-kirjanduslik). Kuna sõna <i>topo</i> eraldi ei ole, vaid see on eesliide, siis kirjutatakse see järgneva sõnaga kokku ilma sidekriipsuta. Sarnaselt kirjutatakse kokku ka topograafiline, topoloogiline, toponüümia. Mitmuse kasutamine ei ole põhjendatud. Põhjendus on toodud punkti 3 juures.</p>
<p>6. Eelnõu § 5 Üldnõuded topogeodeetilise uurimistööle</p>	<p>Arvestatud osaliselt</p> <p>Lisame uue lõike pärast lõiget 2.</p> <p>§ 5 lg 3 Topogeodeetilise uurimistöö käigus mõõdistatud plaani vormistamisel</p>

<p>Lisama peaks punkti, et maaparanduse topogeodeetiliste uurimistööde vormistamisel kasutatakse „Ehitusgeodeetiliste uurimistööde tegemise korra” lisades kirjeldatud leppemärke ja kihijaotust.</p>	<p>kasutatakse maaparandussüsteemi ehitiste kujutamisel kogumiku “Maaparandusrajatiste tüüpoonised” esitatud tingmärke ja muude situatsioonielementide kujutamisel Ehitusgeodeetiliste uurimistööde määruse lisades nimetatud leppemärke ja kihijaotust. Maaparandusehitiste kujutamisel vajame detailsemaid tingmärke kui seda on Ehitusgeodeetiliste uurimistööde määruuses toodud leppemärgid.</p>
<p>7. Eelnõu § 5 lg 1 punkt 4 maaparandussüsteemi kuuluva hüdrotehnilise ehitise (edaspidi hüdrotehniline ehitis) korral topograafiline plaan mõõtkavas 1:500 kuni 1:1000.</p> <p>Nimetatud ehitusprojekti jaoks tuleb teha geodeetiline uurimistöö vastavalt ehitusgeodeetiliste uurimistööde tegemise korrale. Maaparandusest tingituna võib olla lisatud vaid vajalikke erinõudeid.</p>	<p>Mittearvestatud</p> <p>Antud säte reguleerib hüdrotehnilise ehitise ehitusprojekti koostamiseks koostatava plaani mõõtkava. Vastuolu Ehitusgeodeetiliste uurimistööde määrusega ei ole.</p>
<p>8. Eelnõu § 5 lg 3 Metsamaa kraavkuivenduse <u>ehitusprojekti koostamise aluseks</u> oleva uurimistöö plaanina võib kasutada ka Eesti Põhikaardi väljavõtet mõõtkavas 1:10 000 ja põllumajandusmaa kraavkuivenduse ehitusprojekti koostamise aluseks oleva uurimistöö plaanina võib kasutada ka Eesti Põhikaardi väljavõtet mõõtkavas 1:5000</p> <p>Põhimõtteliselt peaks ehitusprojekti aluseks olema siiski ehitusgeodeetiliste uurimistööde tegemise kord. Antud punkti järgi tegutses ei ole võimalik kaevetööde mahtusid välja arvutada.</p>	<p>Antud selgitus</p> <p>Teatud juhtudel võib uurimistöö alusena kasutada Eesti põhikaardi väljavõtet. Kavandatavate rajatiste trassid või rekonstrueeritavad rajatised mõõdistatakse nimetatud väljavõttel kõrguslikult. Teatud rekonstrueerimistöid on võimalik projekteerida siiski ilma kõrgusliku mõõdistamiseta. Näiteks eesvoolus sette mahu määramine või kultuurtehniliste tööde kavandamine.</p>
<p>9. Eelnõu § 5 lg 5 Plaan koostatakse “Avaliku teabe seaduse” § 43⁹ lõike 1 punkti 2 alusel kehtestatud geodeetilises süsteemis toodud tasapinnaliste ristkoordinaatide süsteemis L-EST97 ja Balti 1977. a kõrgussüsteemis.</p> <p>Maa-ametis on hetkel ettevalmistamisel ruumiandmete seaduse 6. peatükile vastav uus määruse eelnõu. Teeme ettepaneku jätta käesolevast määrusest välja süsteemide nimetused, sest need võivad ruumiandmete seaduse alusel tulevikus muutuda.</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Kirjutame üldisemalt. Jätame välja “toodud tasapinnaliste ristkoordinaatide süsteemis L-EST97 ja Balti 1977. a kõrgussüsteemis”.</p>

<p>10. Eelnõu § 5 lg 6 Topogeodeetilise uurimistöö käigus määratakse §-is 4 nimetatud hoone ja rajatise kõrgusarvu ja veeseisu lugem <u>0,01 m täpsusega</u>.</p> <p>Nimetatud nõuet ei ole võimalik tagada, kui kõrgusliku mõõdistamisvõrgu täpsus peab vastama §-i 8 nõuetele ehk on kordi suurem ja § 9 on sellega otseses vastuolus.</p>	<p>Mittearvestatud</p> <p>Siin on tegemist lugemi täpsusega, mitte mõõdistamisvõrgu täpsusega.</p>
<p>11. Eelnõu § 6 Nõuded topogeodeetilisele mõõdistamisele</p> <p>Paragrahvid 6 kuni 10 on väikeste kohandustega kopeeritud ehitusgeodeetiliste uurimistööde tegemise korrast. Nende punktide asemel piisaks maaparanduse määruses viiest ehitusgeodeetiliste uurimistööde tegemise korrale koos erisuste väljatoomisega, mitte ei tuleks korrata majandus- ja kommunikatsiooniministri määruse teksti.</p>	<p>Arvestatud osaliselt</p> <p>Eelnõu § 6 on tehtud viited Ehitusgeodeetiliste uurimistööde määruse asjakohastele sätetele.</p> <p>Eelnõu käsitleb § 2 nimetatud erinevaid uurimistöö liike. Topogeodeetilise uurimistöö peatükis on aluseks võetud Ehitusgeodeetiliste uurimistööde määrusega väljatöötatud põhimõtted mõõdistamise täpsuse osas. Eelnõu loetavuse ja selguse huvides on esitatud maaparandust puudutav osa terviktekstina. Suurimaks erinevuseks Ehitusgeodeetiliste uurimistööde määruse ja eelnõu vahel on asjaolu, et kui esimesena nimetatus on esitatud mõõdistamisvõrgule erinevad täpsusnõuded tiheasustusalal ja hajaasustusalal, siis eelnõus tingituna maaparandussüsteemide paiknemisest selliseks lähenemiseks vajadus puudub. Maaparandussüsteemi kuuluvate ehitiste toimimise spetsiifikast tingituna on vajalik suurem täpsus hüdrotehniliste ehitiste ehitusprojekti koostamiseks vajalikule mõõdistamisvõrgule. Siin on kohandatud Ehitusgeodeetiliste uurimistööde määrusega tiheasustusalale sätestatud mõõdistamisvõrgu täpsusnõudeid.</p>
<p>12. Eelnõu § 11 lg 1 Trasseerimisel <u>asetatakse piketid</u> eesvoolu või tee algus-, lõpp-ja käänupunkti, teise kraavi või teega ristumise kohta, eesvoolu ja teega seotud ehitise juurde ning eesvoolu voolusängi ja tee ristlõike muutumise kohta. Eesvoolu või tee sirgel osal asetatakse pikett iga 100–150 m järel</p> <p>Teeme ettepaneku asendada „asetatakse piketid“ väljendiga „märgitakse piketaaž“.</p>	<p>Arvestatud osaliselt</p> <p>Sõna “asetatakse” asendatakse sõnaga “märgitakse”.</p>
<p>13. Eelnõu § 11 lg 2 <u>Pikett</u> on numbrivaj, mis</p>	<p>Arvestatud</p>

<p>peab ulatuma maapinnast vähemalt 50 cm kõrgusele.</p> <p>Teeme ettepaneku muuta sõnastust järgmiselt: „Pikett on kaevetööde tsoonist väljapoole paigaldatav numbrivai, mille number iseloomustab kaugust joonrajatise algusest”.</p>	
<p>14. Eelnõu § 12 Pinnase uurimistöö on uurimispunktis pinnase <u>mehhaanilise</u> koostise (edaspidi lõimis), huumushorisoni ja turba tuseduse ning turba lagunemisastme määramine.</p> <p>Kui mõeldakse lõimist, siis „mehhaanilise koostise“ asemel peaks olema näiteks „terastikulise koostise“ või „granulomeetrilise koostise“. Geoloogias tähendab „lõimis“ pinnase mineraalset koostist mineraalosakeste suuruse järgi ehk granulomeetrilist koostist.</p>	<p>Selgitus lõpus Seletuskiri on täiendatud.</p>
<p>15. Eelnõu §13 lg 2 Pinnase uurimiseks rajatakse uurimispunktis kaeve või puuritakse pinnast vähemalt kavandatava maaparandusehitise rajamissügavuseni, <u>sügava turba</u> puhul uuritakse seda vähemalt 0,5 m allapoole kavandatavast rajatise rajamissügavusest</p> <p>Geotehnikas kasutatakse masinate või käsitsi kaevatavate uuringusüvendite kohta mõistet „šurf“. „Sügava turba“ asemel soovitame kasutada mõistet „paksu turbakihi“.</p>	<p>Selgitus lõpus Seletuskiri on täiendatud.</p>
<p>16. Eelnõu §13 lg 3 Uurimispunktid rajatakse tihedusega, mis tagavad uurimisandmete usaldusväärsuse. Uurimispunkti asukoht, number ja <u>lõimisekihtide</u> kirjeldus märgitakse pinnase plaanile</p> <p>Geotehnikas on termin „lõimisekiht“ täiesti arusaamatu. Palume täpsustada, kas siinkohal mõeldakse pinnasekihte.</p>	<p>Selgitus lõpus Seletuskiri on täiendatud.</p>
<p>17. Eelnõu §14 lg 1 tabeli päises olev mõiste „<u>füüsikaline savi</u>“ on geotehnika kontekstis arusaamatu mõiste.</p>	<p>Selgitus lõpus Seletuskiri on täiendatud.</p>
<p>18. Eelnõu § 14 lg 3 (3) Pinnase lõimise kirjeldamisel märgitakse pinnase plaanile uurimispunkti juurde <u>lõimisekihid</u>, mille</p>	<p>Selgitus lõpus Seletuskiri on täiendatud.</p>

<p>tüsedus on üle 10 cm, kusjuures erinevate kihtide tüsedus märgitakse 5 cm täpsusega</p> <p>Palume selgitada, kas „pinnase lõimise kirjeldamisel“ on mõeldud pinnase läbilõike kirjeldamist. Teeme ettepaneku kasutada „lõimisekihtide“ asemel mõistet „pinnasekihtide“.</p>	
<p>19. Eelnõu § 14 lg 4 Pinnase kaevatavuse ja veeläbilaskvuse iseloomustamiseks uuritakse üle 1 mm läbimõõduga mineraalosakeste (edaspidi kores) sisaldust pinnases. Kores kirjeldus tähistatakse uurimispunkti lõimisevalemis vastavalt osakeste läbimõõdule järgmiselt:</p> <p>Geotehnikas on mõiste „kores“ tundmatu.</p>	<p>Selgitus lõpus Seletuskiri on täiendatud.</p>
<p>Seletuskirja lk 1 on öeldud, et katastriüksuste andmeid saab Maa-ameti poolt hallatavalt maainfo kaardilt või WMS teenuse kaudu. Kitsendusi põhjustavate objektide kohta saab andmeid Maa-ameti poolt hallatavalt kitsenduste kaardilt. Mõlemad kaardid on avalikustatud Maa-ameti veebilehel. Märkime, et piiride ja KPO andmeid saab maainfo kaardi või WMS teenuse kaudu vaadata üksnes pildi kujul. Andmed tuleb hankida Maa-ametist vektorkujul.</p>	<p>Arvestatud Seletuskiri on täiendatud.</p>
<p>Seletuskirja lk 3 (Eelnõu § 19 lõikes 1, § 26 lõigetes 2–4, § 27 lõikes 3 ja 5 ning §-s 32) on öeldud, et Juhul, kui projekteerimiseks on vaja plaani, millel kajastub ka kõrgusmõõde. Siinkohal vajab selgitamist, kas üldse on võimalik midagi ilma kõrgusmõõdeteta projekteerida.</p>	<p>Arvestatud Seletuskiri on täiendatud.</p>

Punktidele 14-19 selgitus.

Maaparandusseadusest tulenevalt on maaparanduse põhiline eesmärk mullaviljakuse suurendamine (§ 2 lg 1). Maaparandusseadus sätestab mullana selle huumushorisoni. (§ 6 lg 7). Mulla geneses toimub siiski ka sügavamal kui on mulla huumushorison.

Eeltoodust lähtuvalt on pinnasel maaparanduse valdkonnas kahesugune tähendus

1.- pinnas kui geotehniline mõiste ehituskonstruksioonide kandjana.

2.- pinnas kui mulla omadustega ja genesiga seotud aines.

Esimesel juhul tehakse ehitusgeoloogilised uuringud. Maaparandusseaduse alusel (§ 4 lg 3) kohaldatakse maaparandussüsteemi kuuluvatele hoonetele ehitusseaduse § 3 lg 1-8 ja 11 sätteid. Seega ehitusgeoloogilised uuringud toimuvad majandus- ja kommunikatsiooniministri 27.08.2007 a määruse nr 71 “Ehitusgeoloogiliste tööde tegemise kord“ alusel.

Valdav maaparanduslik tegevus toimub mullaviljakuse suurendamiseks. Selle saavutamiseks tuleb uurida pinnase muid omadusi: lõimis, veeläbilaskvus, liigniiskuse aste, happesus - pH j.m. Selles osas toimub pinnase uurimine mullastiku uurimise põhimõtete alusel.

Eelnõus on kasutatud maaparanduse valdkonnas senist mullastiku uurimise terminoloogiat, mis vastab Maa-ameti poolt koostatud "Vabariigi digitaalse suuremõõtkavalise mullastiku kaardi" seletuskirjas esitatud mõistetele. Samu mõisteid on kasutatud ka mitmetes muudes maaparandust puudutavates põllumajandusministri õigusaktides.